

Beantwoording van de 7 vragen uit het Integraal afwegingskader voor beleid en regelgeving (IAK) inzake het voorstel Uitvoeringswet digitale marktenverordening

Het Integraal afwegingskader voor beleid en regelgeving bevat normen waaraan goed beleid of goede regelgeving dient te voldoen. Uitgebreide informatie vind je op www.naarhetiak.nl (klik dan op de tekst "Naar het IAK" in de linker kolom).

1. Wat is de aanleiding?

De Europese Digital Markets Act verordening (DMA) is op 1 november 2022 in werking getreden. De verplichtingen in de DMA gaan per 2 mei 2023 gelden. De DMA bevat regelgeving voor de allergrootste platforms waar consumenten en ondernemers nauwelijks meer omheen kunnen, zogenaamde poortwachters. Doel van de DMA is om zakelijke gebruikers en eindgebruikers van platformdiensten van poortwachters te beschermen en te zorgen voor goedwerkende digitale markten. Voor de goede werking van de DMA is het nodig om bepalingen met betrekking tot toezicht en handhaving, rechtsbescherming en aanwijzing van de Autoriteit Consument en Markt (ACM) als bevoegde nationale autoriteit op te nemen in nationale regelgeving.

2. Wie zijn betrokken?

De DMA raakt primair de grootste online platforms, ook wel poortwachters genoemd, met verboden en verplichtingen en creëert rechten voor ondernemers die deze platforms gebruiken om hun producten of diensten aan te bieden. Ook biedt de DMA bescherming en voordelen aan consumenten die gebruikmaken van de diensten van poortwachters. Nederlandse ondernemers en consumenten kunnen bij de ACM terecht voor meldingen over de gedragingen van poortwachters. De ACM kan vervolgens onderzoek doen naar die gedragingen. Dit betreft een nieuwe taak voor de ACM. De ACM is bij de totstandkoming van het wetsvoorstel betrokken.

De DMA heeft ook raakvlakken met andere wetgeving ten aanzien waarvan andere toezichthouders dan de ACM belast zijn met het toezicht op de naleving, zoals de Uitvoeringswet AVG, de Telecommunicatiewet en de Mediawet 2008. Ten behoeve van een coherent en gecoördineerd toezicht op digitale diensten werkt de ACM samen met de Autoriteit Financiële Markten (AFM), de Autoriteit persoonsgegevens (AP) en het Commissariaat voor de Media (CvdM) via het Samenwerkingsplatform Digitale Toezichthouders.

3. Wat is het probleem?

Online platforms spelen een steeds belangrijker rol in de economie en in de samenleving en bieden ons veel voordelen. Tegelijkertijd worden we steeds afhankelijker van een klein aantal grote platforms. Vaak hebben zij een belangrijke en aanzienlijke marktpositie verworven. In dat geval kunnen ondernemers en consumenten niet meer zonder die platforms. Het wordt ook steeds lastiger deze platforms uit te dagen en we zien dat hun marktposities blijvend zijn. Risico is dat dit toetreding en doorgroei van ondernemingen op digitale markten kan verhinderen. Dat kan weer leiden tot hogere prijzen, lagere kwaliteit of minder keuzevrijheid voor ondernemers en consumenten. Omdat eenmaal gedane schade vaak moeilijk omkeerbaar is, is het heel belangrijk om tijdig, zo nodig vooraf, in te kunnen grijpen zodat voorkomen kan worden dat dit gebeurt. Met de komst van de DMA wordt dit mogelijk gemaakt.

De handhaving van de DMA is belegd bij de Europese Commissie, waarbij zij samenwerkt met nationale toezichthouders. Nederlandse ondernemers en consumenten kunnen daarom ook bij de nationale toezichthouder terecht om mogelijke overtredingen van de DMA te melden. Het is aan lidstaten om te bepalen welke toezichthouder daarvoor wordt aangewezen. De DMA geeft lidstaten ook de ruimte om in nationale regelgeving te bepalen of de toezichthouder ook de mogelijkheid krijgt om onderzoek te doen naar die overtredingen.

4. Wat is het doel?

Doel van het wetsvoorstel is om uitvoering te geven aan de DMA en specifiek om de ACM de bevoegdheid te geven om naleving te kunnen monitoren, uit eigen beweging onderzoeken te kunnen starten en informatie uit te kunnen wisselen met de Commissie. Dit moet voor Nederlandse zakelijke gebruikers een aanvullende laagdrempelige mogelijkheid creëren om overtreding van de verboden en verplichtingen in de DMA door poortwachters te melden. Een melding bij de ACM kan

immers een minder hoge drempel zijn dan het aanklaarten van een situatie van overtreding van de DMA bij de Europese Commissie.

5. Wat rechtvaardigt overheidsinterventie?

Online platforms worden een steeds belangrijker kanaal voor ondernemers om hun producten of diensten aan te bieden. Zeker de grootste online platforms zijn vaak een onmisbaar verkoopkanaal voor Nederlandse ondernemers. De DMA bevat verboden en verplichtingen voor de afhankelijkheidsrelatie tussen poortwachters en hun zakelijke gebruikers of eindgebruikers. Het is belangrijk dat ondernemers (zakelijke gebruikers) en consumenten (eindgebruikers) overtredingen van de DMA effectief kunnen aanklaarten. De DMA biedt hier zelf al mogelijkheden voor, bijvoorbeeld via de mogelijkheid om mogelijke overtredingen bij de nationale toezichthouder te melden. Om het toezicht op de naleving van de DMA in Nederland nog effectiever te maken, heeft het meerwaarde om de ACM de mogelijkheid te geven de naleving van de DMA te monitoren en zelfstandig onderzoek te doen naar mogelijke overtredingen.

6. Wat is het beste instrument?

Om naleving van de DMA te kunnen monitoren, zelfstandig onderzoek te doen naar mogelijke overtredingen en informatie te kunnen uitwisselen met de Europese Commissie, is het nodig om de ACM daarvoor een wettelijke bevoegdheid te geven. Het gaat namelijk om nieuwe, aanvullende taken voor de ACM. Dit toezicht op de naleving van de DMA door de ACM sluit aan bij andere wettelijke taken die de ACM heeft, zoals bij het mededingingstoezicht of bij het toezicht op de naleving van de 'platform-to-business' verordening. Naar aanleiding van meldingen van Nederlandse ondernemers of consumenten kan de ACM mogelijke overtredingen onderzoeken die de Nederlandse markt raken. De ACM krijgt geen bevoegdheid om handhavend op te treden of sancties op te leggen. Die bevoegdheid ligt uitsluitend bij de Europese Commissie. De ACM zal haar onderzoek dus op een zeker moment moeten overdragen aan de Commissie. Over dit proces zijn in de DMA regels opgenomen.

7. Wat zijn de gevolgen?

De DMA zelf geeft derden – zakelijke gebruikers, concurrenten of eindgebruikers – de mogelijkheid om een melding te doen bij de nationale toezichthouder over de naleving van de DMA door een poortwachter. Het is voor Nederlandse ondernemers en consumenten laagdrempeliger om mogelijke overtredingen van de DMA door poortwachters aan te kaarten bij de ACM dan bij de Commissie.

De ACM kan op basis van het wetsvoorstel naar aanleiding van die melding een onderzoek starten naar een eventuele overtreding van de DMA door een poortwachter en kan daarna besluiten dit onderzoek door te verwijzen naar de Commissie. Deze mogelijkheid vormt een ondersteunende en laagdrempelige manier voor ondernemers en consumenten om op te komen tegen oneerlijke handelspraktijken van poortwachters. Verder kan het wetsvoorstel ook leiden tot betere naleving van de DMA door poortwachters in Nederland, waardoor ondernemers en consumenten nog beter beschermd worden in hun afhankelijkheidsrelatie van poortwachters. Het wetsvoorstel zal dan ook positieve effecten voor ondernemers en consumenten hebben.

De gevolgen van het wetsvoorstel voor poortwachters zijn beperkt. Zij moeten hun bedrijfsvoering namelijk al aanpassen aan de eisen van de DMA, doordat de verordening al rechtstreeks op hen van toepassing is. Door dit wetsvoorstel worden deze platforms in aanvulling op de handhaving door de Europese Commissie onderworpen aan toezicht door de ACM op de naleving van de regels in de DMA. Dit kan leiden tot extra toezichtlasten bij deze platforms, dat wil zeggen de kosten die deze bedrijven maken om de nationale toezichthouder te informeren over de eigen organisatie. Immers, de ACM kan uit eigen beweging besluiten onderzoek te doen naar een mogelijke overtreding van de verordening. Daar staat tegenover dat het wetsvoorstel ook leidt tot lastenverlichting, doordat Nederlandse ondernemers en consumenten laagdrempeliger contact kunnen opnemen met de ACM over de naleving van de DMA en de ACM die meldingen kan onderzoeken.

Verder bevat het wetsvoorstel een nieuwe taak voor de ACM, waarvoor extra capaciteit nodig zal zijn.